

SAIMAANNORPAN SUOJELUTYÖRYHMÄ 2012

SEURANTARYHMÄN KOKOUS

Aika 17.2.2021, klo 12.00–15.10

Paikka Teams-kokous etäyhteydellä

Läsnä Markku Auvinen, Haukiveden kalatalousalue
Kimmo Haapanen, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Teemu Hentinen, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Antti Halkka, Suomen luonnonsuojeluliitto ry
Ilpo Henttinen, Joroisten kunta, Pohjois-Savon maakuntaliitto, Varkauden kaupunki
Esko Hyvärinen, Ympäristöministeriö
Timo Hämäläinen, Puumalan kunta
Harry Härkönen, Etelä-Savon kalatalouskeskus ry, Virtasalmi – Joroinen kalatalousalue
Rauno Jaatinen, Mikkeli - Luonteri kalatalousalue
Harri Kaipainen, Mikkeli - Luonteri kalatalousalue
Aarno Karels, Eteläisen-Saimaan kalatalousalue
Mikko Kiljunen, Raija ja Ossi Tuuliaisien säätiö
Eija Kirjavainen, Maa- ja metsätalousministeriö
Ossi Kokki, Saimaan Norppaklubi ry
Eero Korhonen, Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (pj.)
Jouni Koskela, Metsähallitus Järvi-Suomen luontopalvelut
Juha Kosonen, Oriveden kalatalousalue
Tuula Kurikka, Nestorisäätiö
Anja Kuuramaa, Saaristoasiain neuvottelukunta/TEM
Taina Lahtela, Lappeenrannan kaupunki
Ulla-Maija Liukko, Suomen ympäristökeskus
Jari Luukkonen, WWF Suomi
Henna Majuri, Suomen sisävesien ammattikalastajaliitto ry
Tomi Menna, Eteläisen-Saimaan kalatalousalue
Pentti Mäkinen, Etelä-Savon maakuntaliitto
Marja Niemi, Itä-Suomen yliopisto
Visa Niittyniemi, Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Jukka Nykänen, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pertti Perttola, Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Mika Pirinen, Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Sanna Poutamo, Etelä-Savon maakuntaliitto
Jorma Pöllänen, Heinävedenreitin kalatalousalue
Kaisa Ralli, Sulkavan kunta
Leo Sallinen, Puruveden kalatalousalue
Satu Sikanen, Etelä-karjalan liitto
Janne Tarkiainen, Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry
Sauli Tiainen, Pihlajaveden kalatalousalue
Raisa Tiilikainen, Metsähallitus

Tarja Timonen, Kiteen kaupunki
Markku Törrönen, Suomen sisävesien ammattikalastajaliitto ry
Arto Ustinov, Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (siht.)

Edellisen kokouksen muistio

Hyväksyttiin edellisen seurantaryhmän kokouksen (29.10.2020) korjattu muistio.

Uudet jäsenet

Todettiin Saimaannorpan suojelutyöryhmään nimetyt uudet jäsenet:

- Satu Sikanen, Etelä-Karjalan liitto (Seurantaryhmä)
- Sanna Poutamo, Etelä-Savon maakuntaliitto (Seurantaryhmä)
- Pentti Mäkinen, Etelä-Savon maakuntaliitto (Seurantaryhmä, varajäsen)
- Tapio Tuukkanen, Kaakkois-Suomen ELY-keskus (Asiantuntijaryhmä).

Saimaan vesitilanne ja saimaannorpan pesintäolosuhteet

Visa Niittyniemi totesi Saimaan jäätyneen ennen tammikuun puolta väliä. Joulukuussa aloitettujen poikkeusjuoksutusten ansiosta Saimaan vesimäärää on saatu tasattua eivätkä vedenpinnan muutokset tule ennusteen mukaan olemaan helmi-maaliskuun aikana niin suuria, että ne aiheuttaisivat saimaannorpan pesien romahtamisia. Visan esitys on liitteenä.

Saimaannorpan suojelun toimenpidesuunnitelmassa on yhdeksi toimenpiteeksi asetettu Saimaan jää- ja lumiolosuhteiden mallinnuksen toteuttaminen. Suomen ympäristökeskus (SYKE) on jo aloittanut Saimaata koskevan jäämallinnuksen, johon sisältyy myös ilmastonmuutoksen vaikutusten laskentaa. Mallinnusta esitellään Seurantaryhmässä tarkemmin, kunhan mallinnustyö on hieman edennyt.

Jouni Koskela kertoi, että lumitilanne näytti pesinnän kannalta hyvältä. Erityisesti Savonlinnan eteläpuolisella Saimaalla oli rannoilla riittävästi kinoksia pesintään. Apukinoksia kolattiin 71 kpl, joista suurin osa Savonlinna pohjoispuoliselle Saimaalle. Lisäksi Metsähallitus ja Itä-Suomen yliopisto asensivat kummatkin 10 keinopesää. Äkillinen lämpötilan nouseminen olisi uhka pesinnän onnistumiselle.

Suojelun strategiset tavoitteet

Nykyisessä strategiassa on tavoitteeksi asetettu saimaannorppakannan keskimääräiseksi kasvunopeudeksi noin 3–4 % vuodessa. Kasvunopeus arvioidaan viiden vuoden jaksoina sattuman ja luontaisen vaihtelun vaikutusten vähentämiseksi. Uudelle strategiakaudelle asetettavasta tavoitteesta oli keskusteltu jo muutamassa aiemmassa kokouksessa. Asiantuntijaryhmä oli esittänyt kannan kasvutavoitteen nostamista vähintään 4 %:iin vuodessa. Seurantaryhmän jäsenistä osa oli edelleen sitä mieltä, että pitäydyttäisiin nykyisessä 3–4 %:n kasvutavoitteessa ja osa oli valmis nostamaan tavoitetta asiantuntijaryhmän esityksen mukaisesti. Keskustelussa tuotiin esille myös seuraavat ehdotukset:

- § Kannan keskimääräinen kasvunopeus on 4 % vuodessa.
- § Kannan keskimääräinen kasvunopeus vaihtelee vuosittain 3 ja 6 %:n välillä.
- § Kannan keskimääräinen kasvunopeus on 3–6 % vuodessa, mutta viiden vuoden keskimääräinen kasvunopeus on vähintään 4 % vuodessa.

Seurantaryhmässä ei saatu tavoitteen asettelun osalta vielä yhteistä näkemystä, vaan asia jätettiin asiantuntijaryhmälle jatkovalmisteluun.

Keskusteltiin myös strategisten tavoitteiden muuttamisen sosioekonomisista vaikutuksista. Strategiaan ja toimenpidesuunnitelmaan sisätyvien tavoitteiden vaikutuksista laadittu vaikutusten arviointi on esitetty taulukkomuodossa Saimaannorpan suojelun strategian ja toimenpidesuunnitelman lopussa. Arviointi täsmentyy vielä.

Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hankkeen esittely

LIFE-hankkeen koordinaattori Raisa Tiilikainen kertoi syksyllä 2020 alkaneen ja vuoden 2025 loppuun jatkuvan hankkeen sisällöstä. Raisan esitys on liitteenä.

MMM:n Saimaannorppa ja kalastus -työryhmän raportti

Teemu Hentinen esitteli tammikuussa 2021 julkaistun työryhmän raportin valmistelun lähtökohtia ja keskeisiä ehdotuksia. Teemun esitys on liitteenä.

Raportin valmistelun aikana maa ja metsätalousministeriö järjesti syksyllä 2020 yhdessä kolmen Saimaan alueen maakuntaliiton kanssa Saimaannorppa ja kalastus – keskustelutilaisuuksia, joissa haluttiin kuulla vakituisten asukkaiden sekä lomasukkaiden näkemyksiä ja kokemuksia saimaannorpan suojelemiseksi tehdyistä kalastusrajoituksista. Lisäksi kerättiin tietoa kalastusrajoitusten vaikutuksista ja toimivuudesta sekä kuultiin kehittämissuhteita.

Kalastusrajoitusalueen pinta-alan laajentuminen vuoden 2011 jälkeen ja rajoitusalueen yhtenäistäminen aukottomaksi ovat vähentäneet saimaannorppien pyydyskuolleisuutta. Lisäksi vapaaehtoinen sopimusmenettely on uusilla synnytyspesäpaikoilla turvannut kuuttien elossa säilymisen. Myös ympärivuotinen pyydystyypirajoitus on osoittautunut toimivaksi ja aikuisia norppia jää kalanpyydyksiin harvoin. Kevään ja alkukesän verkko-kalastuskiellon vaikutuksesta kuuttien kokonaisuolleisuus on vähentynyt, mutta osa kuolleisuudesta on siirtynyt vuosittaisen verkkokalastuskiellon päättymisen jälkeiseen aikaan heinäkuulle.

Työryhmä raporttiin sisältyy kaikkiaan 35 toimenpide-esitystä, joilla halutaan turvata saimaannorppakannan kasvu ja pyritään mahdollistamaan sekä kaupallinen että vapaa-ajan kalastus. Kalastusrajoitusalueita esitetään laajennettavaksi 300 km² aikaisempaan asetukseen nähden. Lisäksi sopimuksilla pyritään laajentamaan kalastusrajoitusalueita 212 km² asetuksen reuna-alueilla. Työryhmä esittää useita tutkimus- ja selvityshankkeita sekä tiedotuksen ja valvonnan kehittämistoimia sekä sopimuskorvausten ja kaupallille kalastajille maksettavien korvausten tason nostoa.

Seuraava kokous

Seuraava kokous järjestetään syys-lokakuussa 2021.

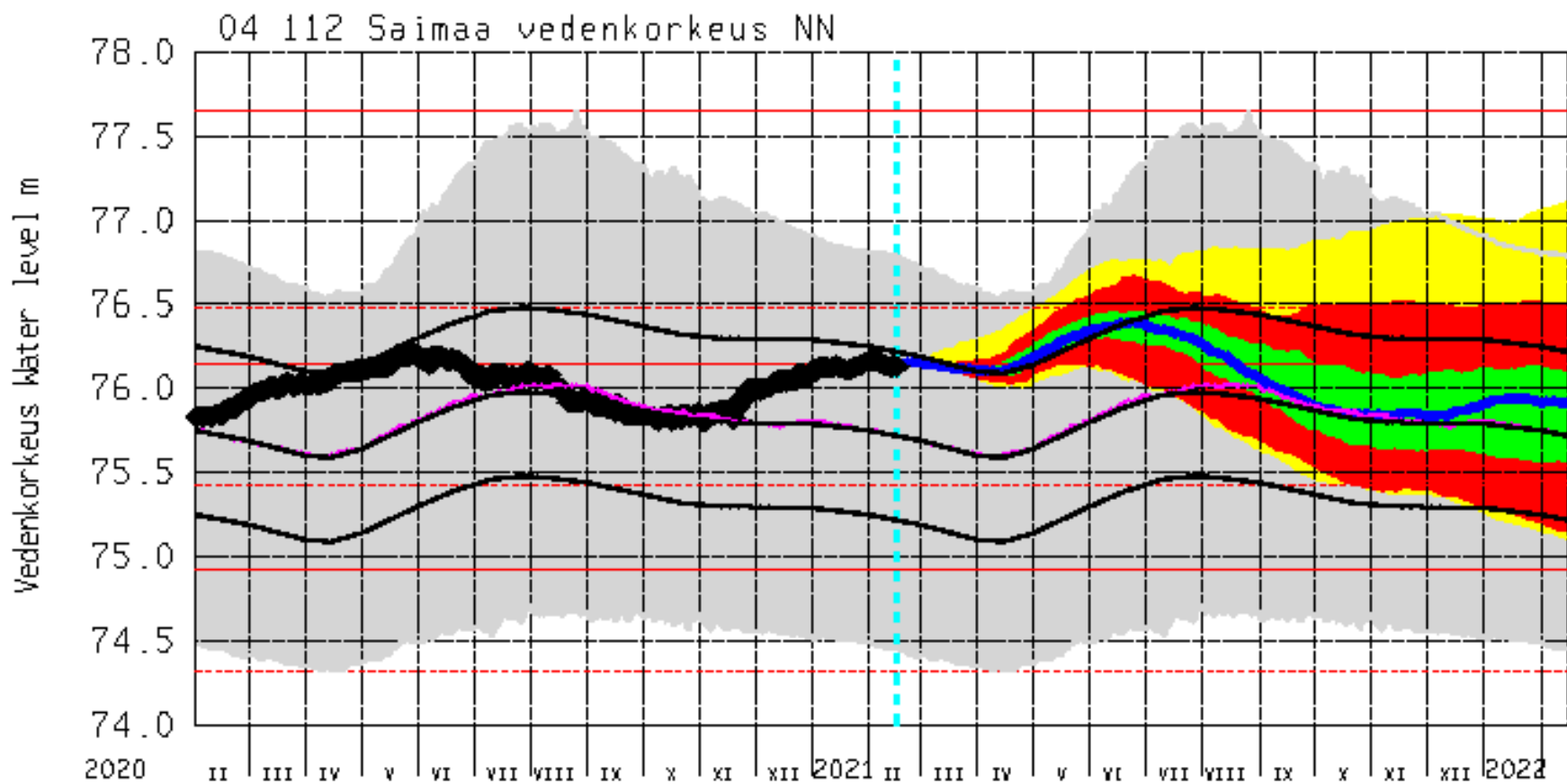
Muistion laati Arto Ustinov

- Liitteet** Saimaan vedenkorkeuden ennuste pesimäkaudelle ja keväälle 2021
Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hankeen esittely
Yhteenvedo MMM:n Saimaannorppa ja kalastus -työryhmän raportista
- Tiedoksi** Saimaannorpan suojelutyöryhmä 2012:n jäsenet ja varajäsenet
Vesa Toivola, Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Tarja Haaranen, ympäristöministeriö, Luontoympäristöosasto

Saimaan vedenkorkeuden ennuste pesimäkaudelle ja keväälle 2021

Visa Niittyniemi 17.2.2021

Saimaan vesitilanne 16.2.2021

Lisäjuoksutus

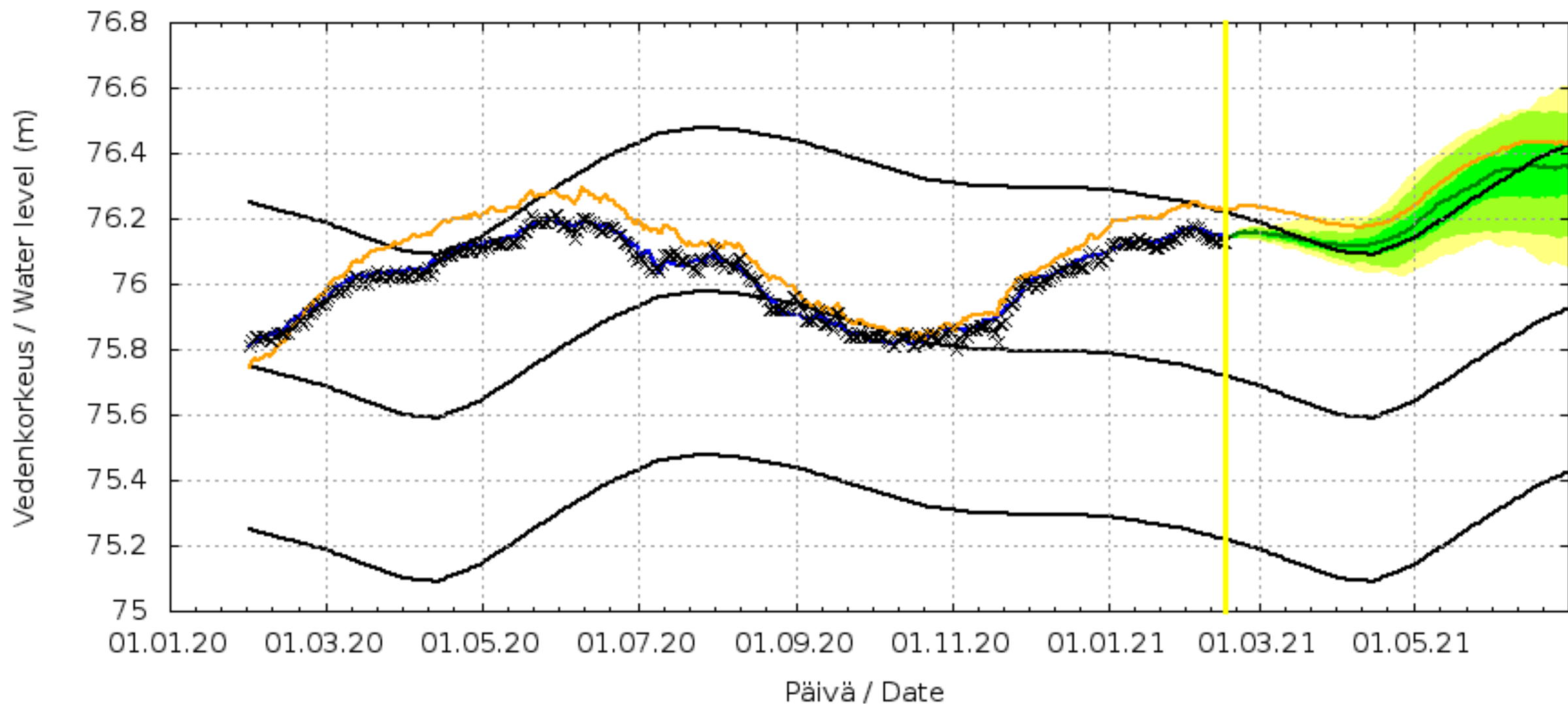
- Lisäjuoksutukset aloitettiin 14.12.2020
- Vedenkorkeuden nousu pysähtynyt, joten juoksutusta vähennetty

Tilanne 16.2.2021

- Juoksutus 750 m³/s
- Vedenkorkeus +43 cm ajnakohdan keskimääräistä korkeammalla
- Vedenkorkeus n. -10 cm luonnonmukaisesta

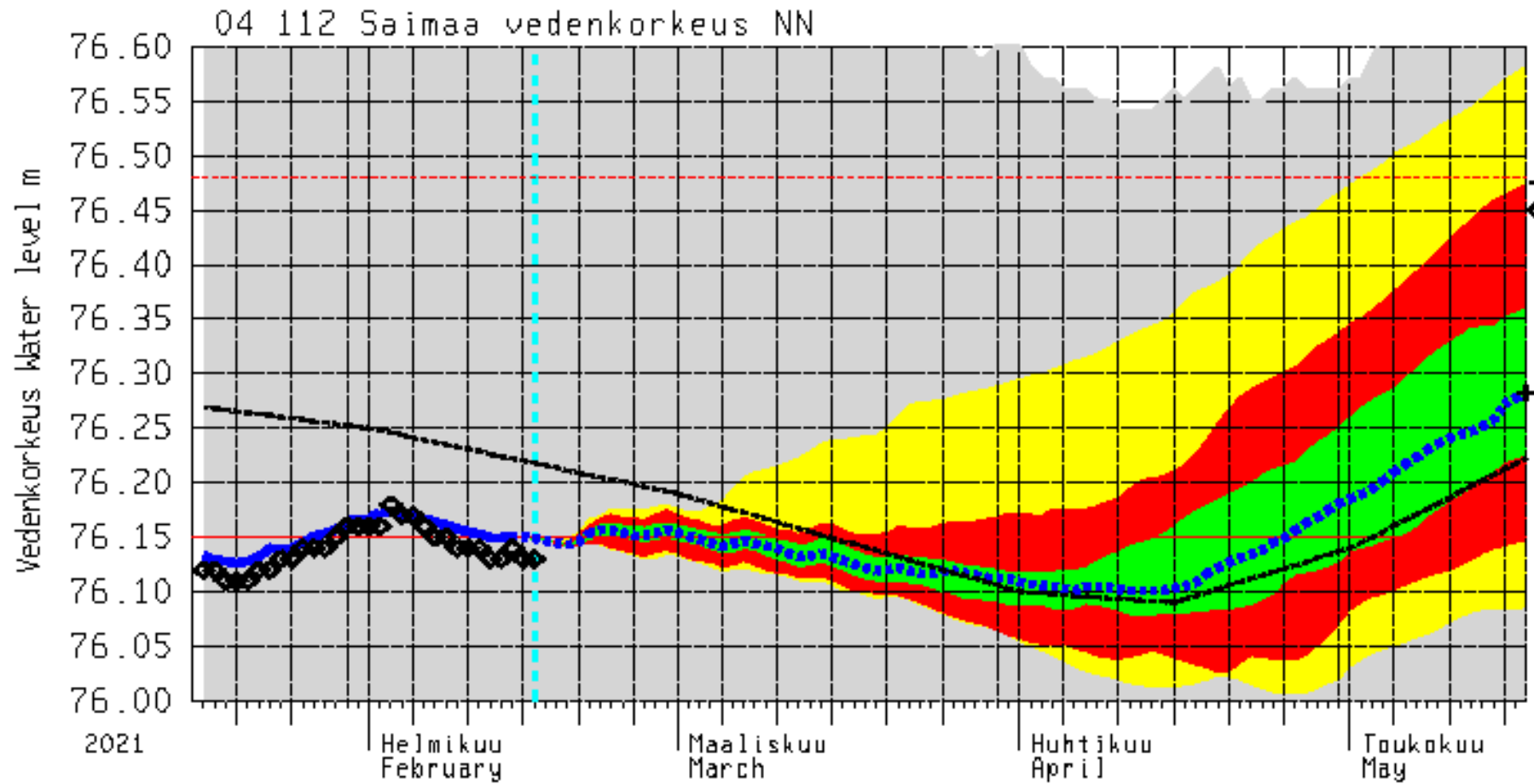
Julkiset ennusteet: <http://wwwi2.ymparisto.fi/i2/04/I041121001y/wqfi.html>

04 112 Saimaa Vedenkorkeus / Water level

2021-02-16 15:13:16 EET

Saimaan vesitilanne-ennuste pesimäkaudelle 2021

Julkiset ennusteet: <http://wwwi2.ymparisto.fi/i2/04/I041121001y/wqfi.html>

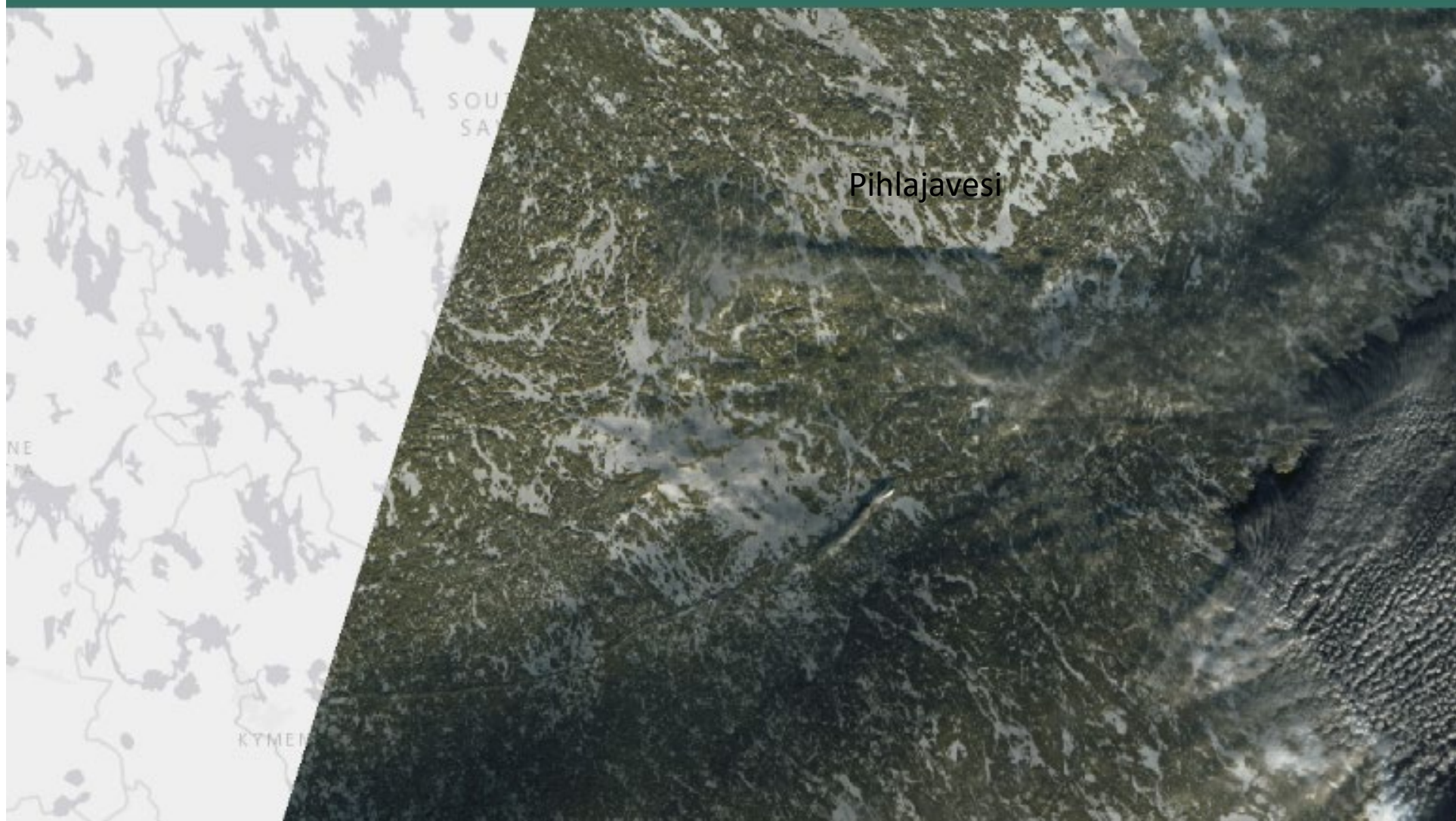
TARKKA

eotuki@syke.fi

Jäätilanne 16.1.2021

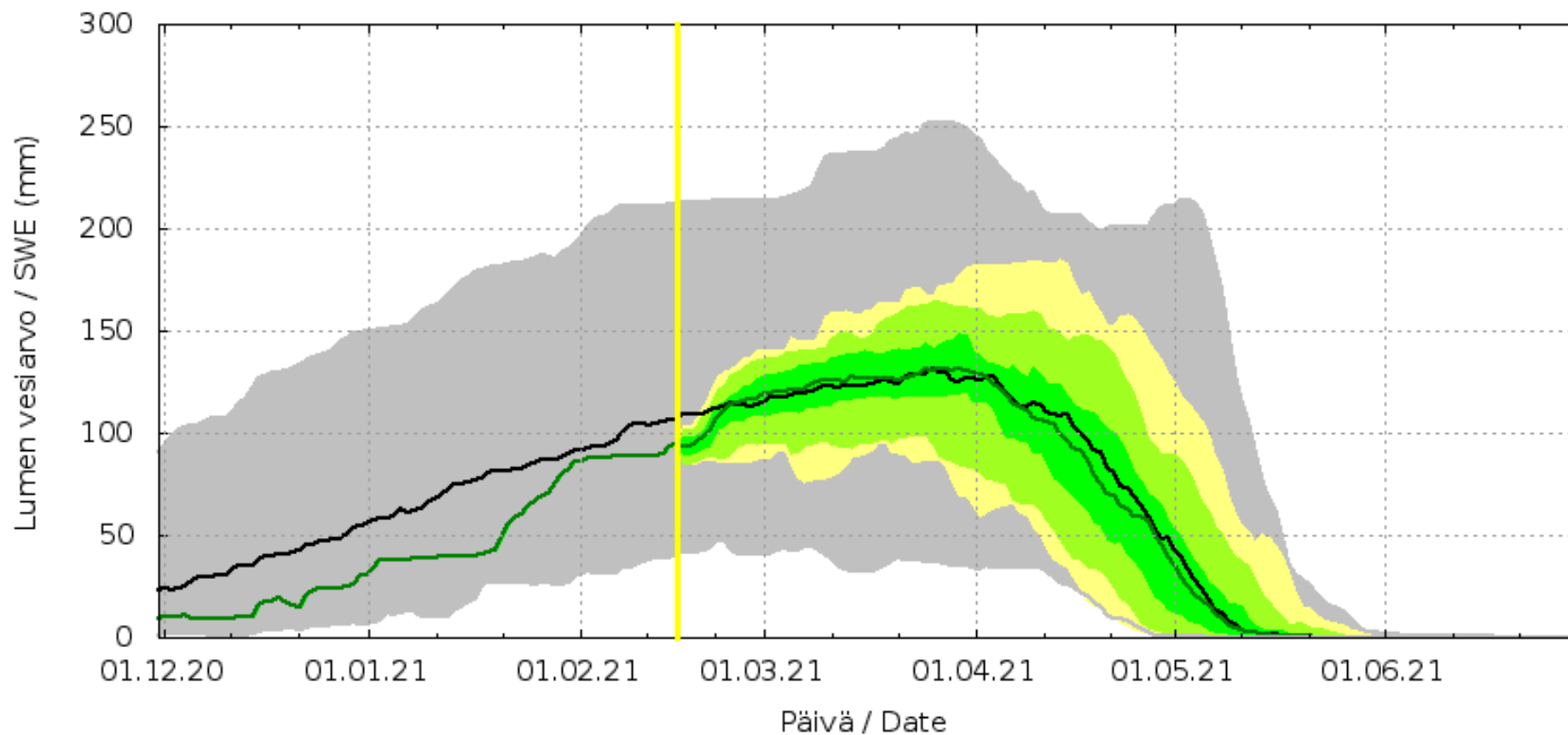
Koko Saimaa jäässä

Saimaan jäätyminen ja kriittiset vedenkorkeudet

	Lauritsala	Haukivesi	Pyhäselkä
Jään paksuus:			
10.1.2021	0 cm (vesistö jäässä, mutta jää liian heikko mitattavaksi)	8 cm	16 cm
Saimaan vedenkorkeus (havaittu)			
11.1.2021 NN + 76,12 m			
Saimaan vedenkorkeus (ennuste)			
20.3.2021 NN +76,12 m			
Vedenkorkeuden nousu jäätymisestä 20.3.2020 mennessä			
noin 0 cm			

04 112 Saimaa Lumen vesiarvo / Snow water equivalent

- 1962-2008 keskiarvo ———
- 1962-2008 min-max ———
- min-max ———
- 95%-5% ———
- 75%-25% ———
- mediaani ———

2021-02-16 15:06:17 EET

Ajankohtaista vesistömallinnuksessa norpan suojelua ajatellen

- Saimaalle kehitetty uutta jäämallia (energiatasemalli) vuoden 2020 aikana
  - **Juho Jakkila/SYKE**
  - Mallinnetaan mm. jäätymisajankohtaa, jäänpaksuutta, jäätyyppiä, lumipeitettä sekä sulantaa.
  - Koko Saimaata kattavat entistä tarkemmat arviot
  - Vuonna 2021 mallin laskennan kehittämistä ja mm. ilmastonmuutoksen vaikutukset Saimaan jääoloihin
  - Tulevina vuosina tavoitteena mm. lumen kinostumisen ja jään taipumisen mallinnus
- Jäämallin hyödyntäminen norpan suojelussa?

Yhteinen saimaannorppamme LIFE

LIFE19NAT/FI/000832

Raisa Tiilikainen Metsähallitus

raisa.tiilikainen@metsa.fi

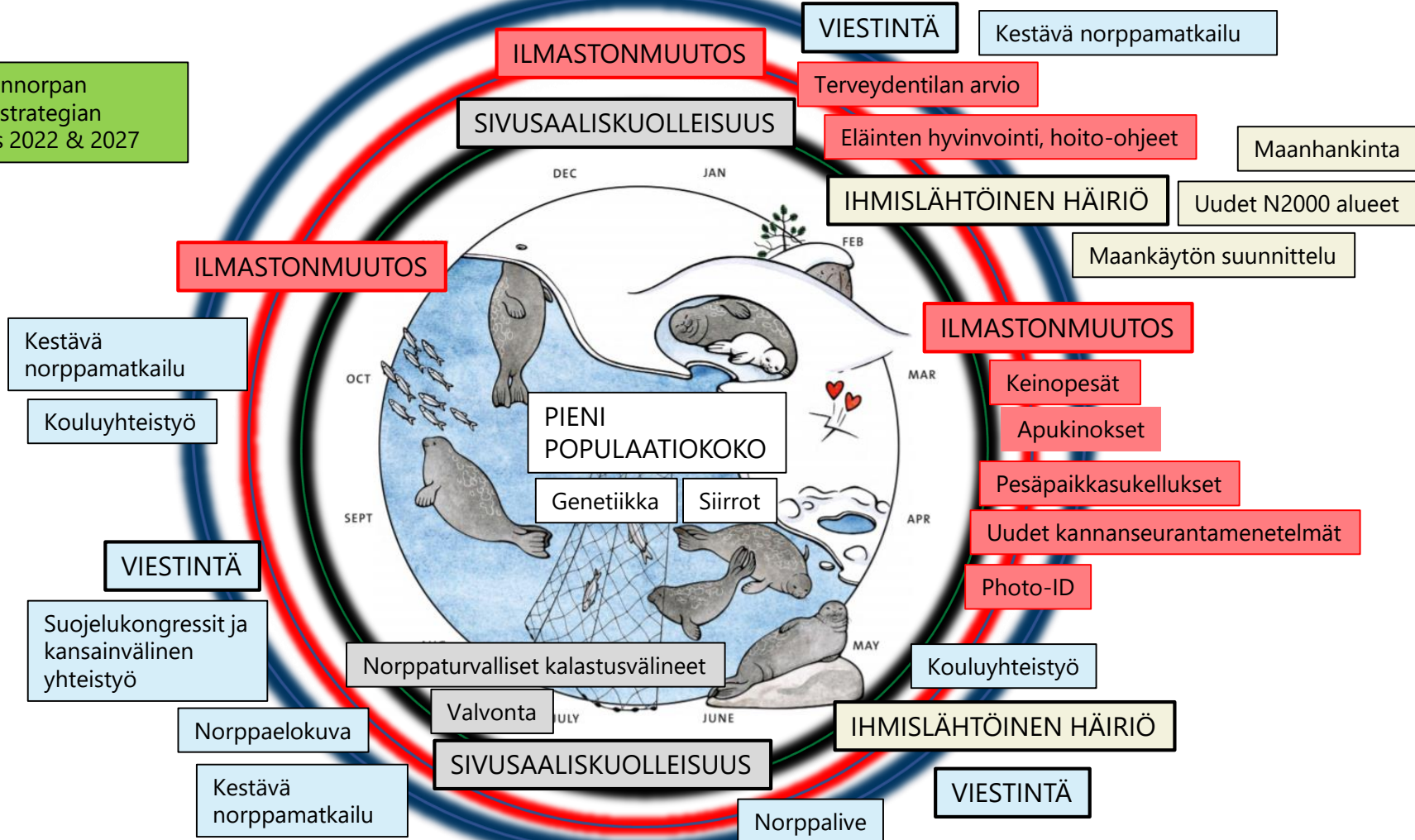

Yhteinen saimaannorppamme LIFE

- Projektin kesto 1.10.2020-31.12.2025
- Budjetti 7,069M€, EU:sta 75%
- MHLP koordinoi + 12 kumppania (Ekvas, ESAELY, POKELY, DocArt, SLL, Ruokavirasto, LUKE, UEF, UH, TUAS, Ahvenanmaan maakuntahallitus, WWF)
- Viisi osarahoittajaa (YM, Nestorisäätiö, E-Karjalan liitto, Raija ja Ossi Tuuliaisien säätiö, YLE)
- Projektin tavoitteena on vähentää saimaannorpan ja itämerennorpan keskeisten uhkien vaikutuksia muuttuvassa ilmastossa
- Toimenpiteitä Suomessa ja Ahvenanmaalla; Saimaalla ja Saaristomerellä

Saimaannorpan
suojelustrategian
päivitys 2022 & 2027

A. Valmistelevat toimenpiteet

- A1 Saimaannorpan geneettinen pelastussuunnitelma UEF
- A2 Uusi DNA-näytteisiin perustuva kannanseurantamenetelmä UH
- A3 Etäseurantamenetelmät norpan kannanseurannassa UEF
- A4 Terveydentila ja sairausriskien arviointi UEF
- A5 Keinopesien kehittäminen UEF
- A6 Uusien alueiden tunnistaminen norpan suojelualueiksi Saaristomerellä AHVENANMAA
- A7 Hoito- ja käyttösuunnitelmat (Linnansaari ja Kolovesi) MH
- A8 Saimaannorpan suojelustrategian päivittäminen ESAELY

B. Maanhankinta

- B1 Uusien suojelualueiden perustaminen Saaristomerellä AHVENANMAA

C. Suojelutoimenpiteet

- C1 Geneettisen pelastussuunnitelman toteuttaminen siirtojen avulla UEF
- C2 Norpan lisääntymiselin ympäristön ennallistaminen: apukinokset ja keinopesät MH
- C3 Rajoitusten valvonnan kehittäminen MH
- C4 Norppaturvallisten kalastusvälineiden käytön edistäminen SLL
- C5 "Jokamiesrysän" kehittäminen LUKE
- C6 Sairaiden ja loukkaantuneiden norppien hoito: parhaat käytänteet ja verkosto MH

D. Hanketoimenpiteiden seuranta

- D1 Siirtojen ja sairaiden yksilöiden hoidon seuranta UEF
- D2 Apukinosten ja keinopesien käytön seuranta MH
- D3 Valvontayhteistyön seuranta MH
- D4 Projektin sosio-ekonomiset ja ekosysteemivaikutukset LUKE
- D5 Kestävän luontomatkailun, norppamatkailuyrittäjien ja norppaturistien asenteiden seuranta MH

E. Viestintä

- E1 Viestintä, infotaulut & kestävä luontomatkailu MH
- E2 Monimenetelmäinen oppimismoduuli-norppakasvatus SLL & WWF
- E3 Norppaelokuva "Saimaan suurimmat silmät" ARTDOC
- E4 Norppalive Saaristomerellä WWF
- E5 Opittujen käytänteiden siirtäminen, kansainvälinen yhteistyö ja verkostoituminen MH
- E6 Uhanalaisten lajien suojelukonferenssit UEF

F. Hankehallinto

- F1 Hankehallinto, ohjausryhmät MH

A photograph of a seal resting on a rocky shore next to a body of water. The seal is dark-colored and is lying on its side on a flat, grey rock. The water is blue and reflects the sky. There are some clumps of dry grass on the rock. The word "Kiitos!" is written in black text in the upper left quadrant of the image.

Kiitos!

www.metsa.fi

@metsahallitus_forststyrelsen

@metsahallitus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Esitykset kalastusrajoituksista saimaannorpan suojelemiseksi 2021-2026

Työryhmän raportti

Kalastusbiologi Teemu Hentinen

Mikkeli 17.2.2021

Maa- ja metsätalous-
ministeriö

SAIMAANNORPPA JA KALASTUS -TYÖRYHMÄ

Saimaannorppa ja kalastus -työryhmän raportti

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN JULKAISUJA 2021:1

Sisältö

- Työryhmän johtopäätökset:
  - Kalanpyydydyskuolleisuuden kehitys
  - Saimaannorppakannan kehitys
  - Kalastusrajoitusten vaikutukset kalastukseen ja saimaannorpan suojeluun.
  - Keskustelua aiheuttaneet johtopäätökset ja toimenpiteet

- Työryhmän keskeiset esitykset

Kalastusrajoitusalue saimaannorpan suojelemiseksi

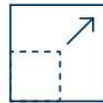

Maa- ja metsätalousministeriö

Kärttakuva on suuntaa antava.

Kalastusrajoitusalueutta
saimaannorpan suojele-
miseksi on laajennettu viime
vuosina huomattavasti.

Verkkokalastuskieltoalue
laajeni 2015–2019 välillä
734 km² sen ollessa nyt
yhteensä **n. 2 770 km²**

Kalastusrajoitusalue
kattaa noin **63 %** koko
Saimaan pinta-alasta.

Kalastusrajoitusalue
kattaa saimaannorpan
pesimäalueet ja uusille
pesimäalueille on tehty
vapaaehtoisia kalastuksen
rajoittamissopimuksia.

Alue on kooltaan
suurempi kuin
kaksi kertaa Päijänne.

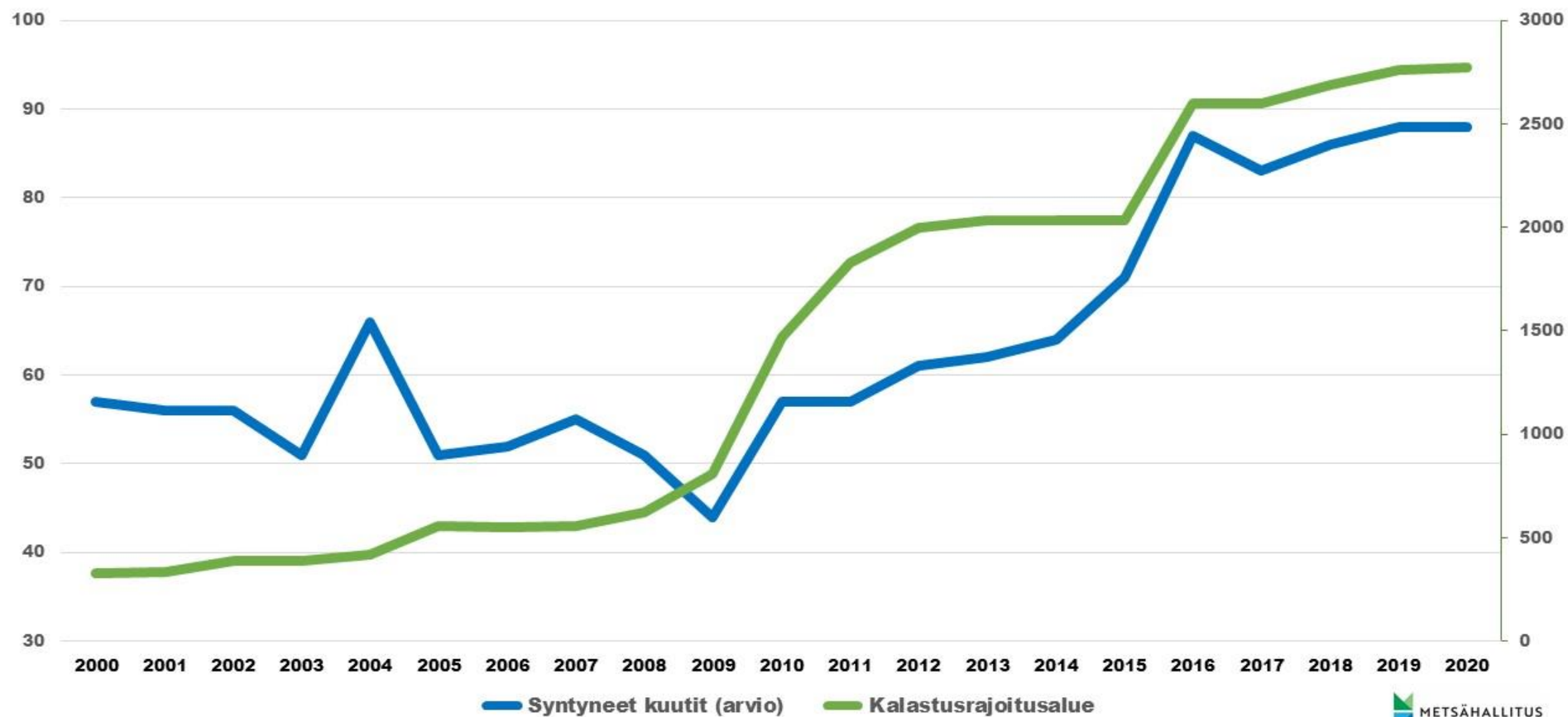
Vielä 2000-luvun alussa
alueen koko oli alle
puolet Päijänteestä.

Kalastusrajoitusalue:

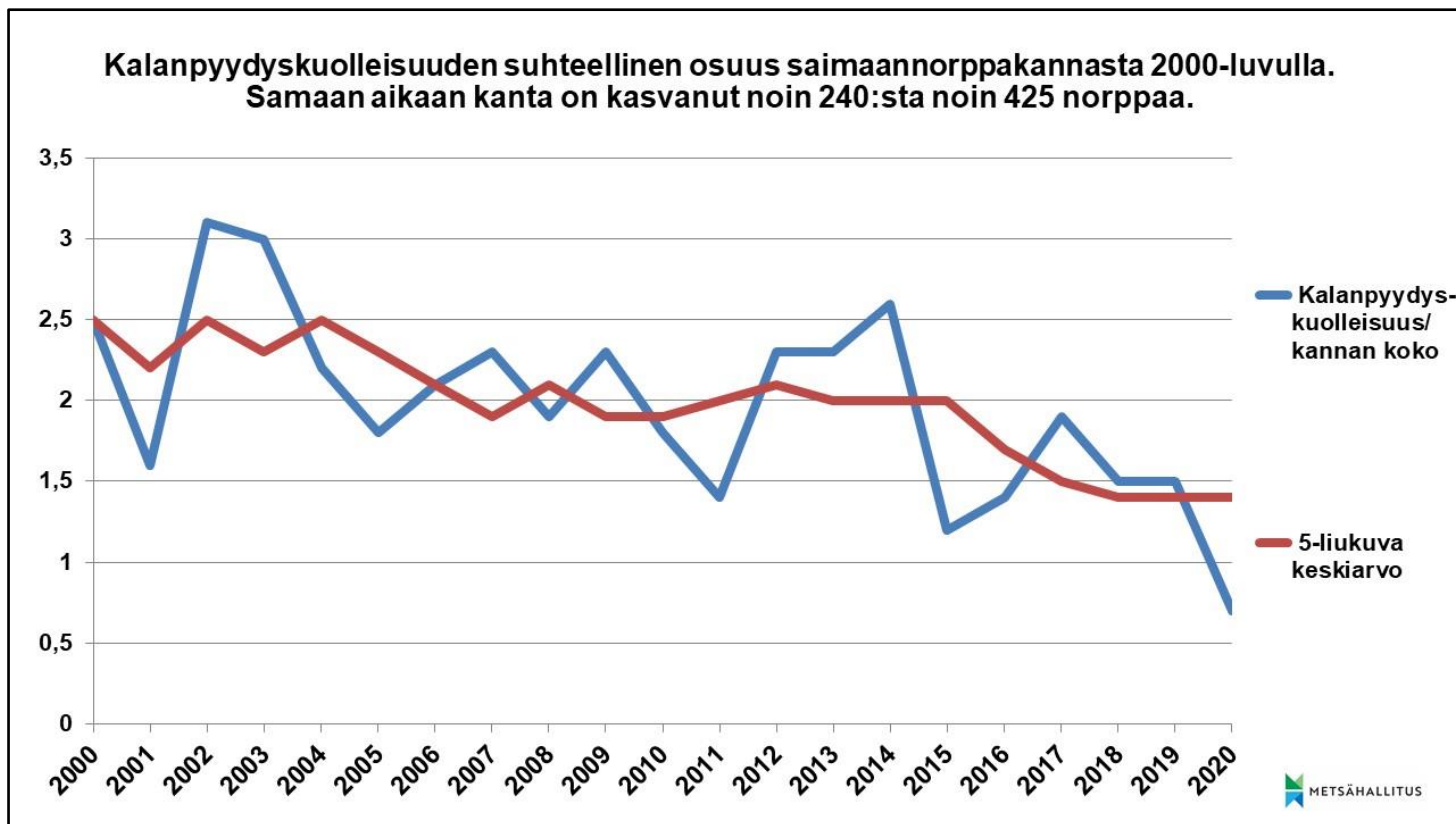
- saimaannorpan **15 vuoden poikaspesäpaikat ja niitä ympäröivät suoja-alueet noin 5 km, + keskeiset liikkumisalueet rannasta rantaan.**
- + asetuskauden uusia pesimäalueita.

Kalastusrajoitusalueen pinta-alan muutos (km²) ja saimaannorpan syntyvyyden muutos v. 2000-20

Kalanpyydyskuolleisuus on laskenut tasaisesti.

- Vuosina 2016-2020 havaittu vuosittainen kalanpyydyskuolleisuus on ollut noin 1,5 % kannan kokoon suhteutettuna.
- Rajoitusalue on turvannut kuuttien elossa säilymistä. Vuosina 2016-2020 rajoitusalueen sisäpuolella, **verkkokiellon aikana** ei havaittu kuolleen yhtään kuuttia kalanpyydyksiin. **Vapaaehtoiset sopimukset uusilla pesimäalueilla on myös turvannut kuuttien elossa säilymisen.**

Kalaverkkojen aiheuttama kuolleisuus saimaannorpille

Vuosina 2011-20 kalaverkkoihin jääneet saimaannorpat kuolinkuukausittain.

Kuukausi	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2011-20
Tammi	0	0	2	0	0	0	0	1	0	2	5
Helmi	0	0	1	2	1	0	0	0	0	0	4
Maalis	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2
Huhti	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Touko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kesä	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Heinä	1	4	2	2	1	1	2	2	5	1	21
Elo	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2
Syys	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2
Loka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Marras	0	0	0	0	0	0	2	0	0	-	2
Joulu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0
Ei tiedossa	2	4	2	2	0	3	0	0	1	0	13
Yhteensä	3	8	7	6	3	5	7	5	6	3	53

Kalanpyydysten aiheuttama kuolleisuus saimaannorpille

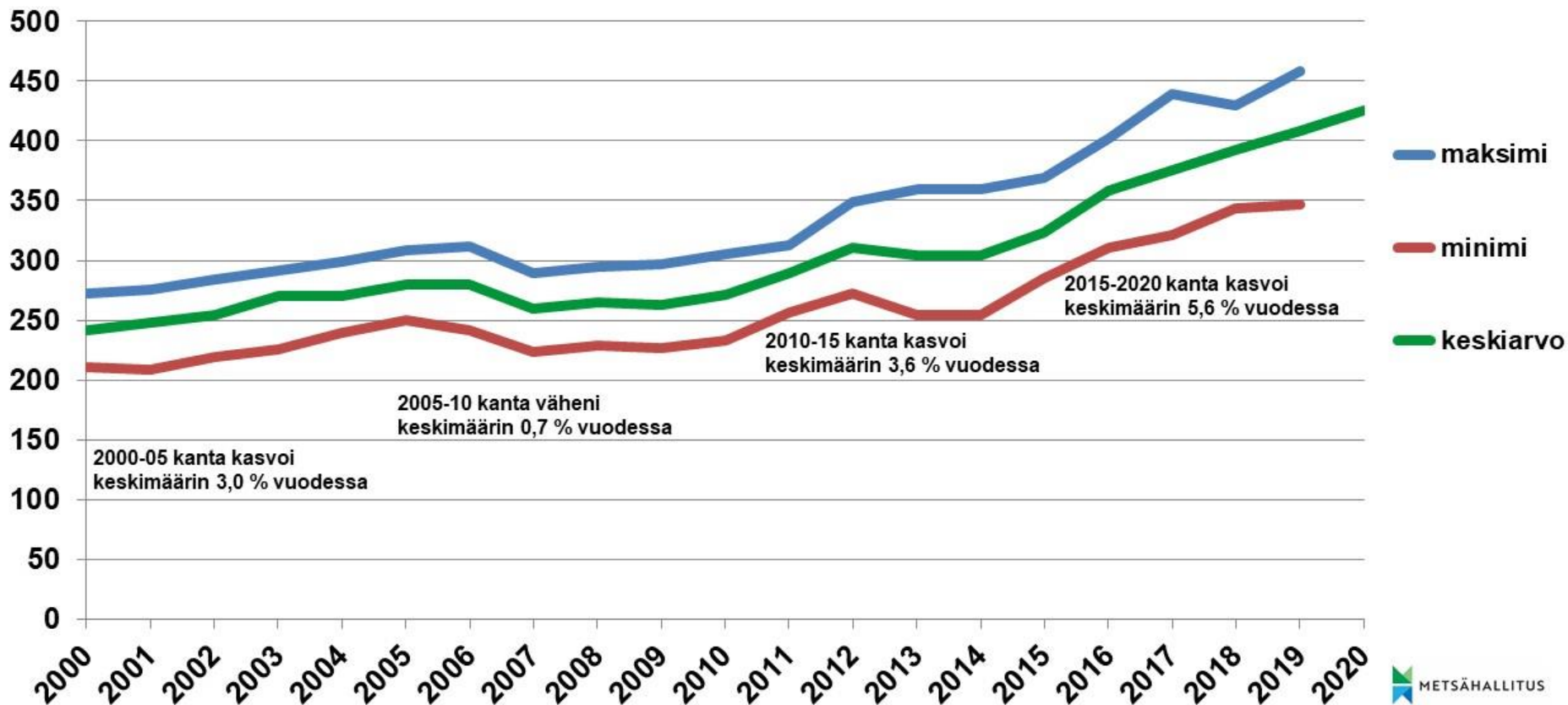
- Vuosina 2016-2020 rajoitusalueen sisällä **verkkokalastuksen aikana** laillisiin kalanpyydyksiin on havaittu kuolleen vuosittain keskimäärin 3,0 kuuttia. Näistä kaikki ovat kuolleet verkkoihin.
- Vuosina 2016-2020 rajoitusalueen sisällä havaittiin kuolleeksi 2 aikuista norppaa kalanpyydyksiin ja rajoitusalueen ulkopuolella 4 aikuista norppaa.
- Kannan kokoon suhteutettuna aikuisten norppien kuolleisuus on ollut aiempaa vähäisempää nykyisten kalastusmääräysten ansiosta.

Suojelustrategiassa asetettuja tavoitteita nopeampi kannan kasvu on selitettävissä pienentyneellä kalanpyydyskuolleisuudella.

Saimaannorppakannan koon kehitys 2000-luvulla

Vuosina 2000-2020 kanta kasvoi keskimäärin 2,9 % vuodessa.

Rajoitusalueen merkittävien laajennusten ja yhtenäisyyden jälkeen, vuosina 2010-15 kanta kasvoi keskimäärin 3,6 % ja vuosina 2015-20 keskimäärin 5,6 %.

Suojelutyön saavutukset (2016–2020)

Kalastus- rajoitusten ansiosta

1. aikuisia norppia jää enää harvoin pyydyksiin
2. lisääntymiskykyisten naaraiden määrän arvioidaan 2000-luvun aikana kasvaneen noin 65:stä noin 110:een.
3. kalanpyydyskuolleisuus suhteessa kannan kokoon on pienentynyt.

Saimaannorppakanta on kasvanut 2000-luvulla noin 240 yksilöstä noin **420–430** yksilöön.

Pesäpoikas-kuolleisuutta on vähennetty apukinoksia tekemällä.

Kannan vuosittainen kasvutavoite on **3–4 %**

Vuosina 2015–2020 kannan keskimääräinen vuosittainen kasvu oli **5,6 %**

Välitavoite **400** norpan kanta saavutettiin **6 vuotta** etuajassa vuonna 2019.

Lajin uhanalaisuusluokka on laskenut **äärimmäisen uhanalaisesta lajista erittäin** uhanalaiseksi.

Suojelustrategiassa asetettu välitavoite 400 yksilöä, saavutettiin vuonna 2019, kuusi vuotta etuajassa.

Puhetta aiheuttaneet kalanpyydyskuolemat

- **Muikkuverkko, norppaturvallinen vai ei ?**

- **Vapaa-ajankalastajien muikkusaaliista 100 % kalastetaan muikkuverkolla ja muikku on Saimaan lähiruokaa parhaimmillaan.**

- **Muikkuverkkoa on pidetty vuosikymmenet norppaturvallisena pyydystenä vähäisten pyydyskuolemien vuoksi.**
- **Muikkuverkkokuolemat ovat lisääntyneet viime vuosina tuntemattomasta syystä erityisesti Etelä-Saimaalla.**
- **Vuosina 1977 – 2020 on havaittu kuolleen muikkuverkkoihin yhteensä 9 norppaa, joista viisi nykyisellä asetuskaudella. Nykyisellä asetuskaudella ei yhtään kuolemaa verkkokalastuskiellon aikana.**

Puhetta aiheuttaneet kalanpyydyskuolemat

- Heinäkuussa on havaittu kuolleen 1,8 kuuttia verkkoihin, heinäkuu on suurin pyydyskuolemia aiheuttava ajankohta. (Jäljellä olevista verkkokalastuksen kuukausista)

- Heinäkuu on kalastuksen osalta tärkein yksittäinen kuukausi, erityisesti isokokoisen ahvenen ja muikun kalastus on tärkeää. Heinäkuun verkkokalastussaliin arvo on noin 1 000 000 € ja noin 11 400 verkkokalastajaa kalastaa verkoilla heinäkuussa.

■ Vuosina 2016-2020 rajoitusalueen sisällä laillisiin kalanpyydyksiin on havaittu kuolleen vuosittain keskimäärin 3,0 kuuttia.

– Verkkokalastusaikana verkkoihin on havaittu kuolleen vuosittain keskimäärin:

- heinäkuussa 1,8 kuuttia,
- elo-joulukuussa 0,8 kuuttia
- tammikuun ja huhtikuun 14 päivän välillä 0,4 kuuttia.

Verkkokalastusta ei voida korvata norppaturvallisilla pyydyksillä

- **Vapaa-ajankalastajien siika- ja muikkusaalis pyydetään 100 % verkoilla, talvella ei kalasteta muikkuverkoilla. Ei korvaavia pyydyksiä.**
- **Ahvensaaliista noin 70 % pyydetään verkoilla kesä-syyskuun aikana.**
- **Kuha on taloudellisesti merkittävin kala kaupalliselle ja vapaa-ajankalastukselle. Kaupallisessa kalastuksessa 90 % kuhasaaliista pyydetään verkoilla.**
- **Talviverkko on tärkein pyydys kuhan kalastukseen, ei korvaavia pyydyksiä.**

Miksi ei ?

- **Kuha on passiivinen kala talvella ja kerääntyy syvänteisiin.**
- **Ei seuraa aitaverkkoja tms., ei ui rysäpyydyksiin vaan ainoastaan ”möllöttää” pohjassa tai hetkellisesti ruokailee kuoreparvien joukossa.**
- **Verkko pyytää tehokkaasti passiivisia, vähän liikkuvia kuhia.**

Verkkokalastuksen merkitys vapaa-ajankalastuksessa ja kotimaisen kalan käytössä

- Saimaalla on n. 50 000 vapaa-ajankalastajaa, saalis 1 600 000 kg.
- *Vapaa-ajankalastajien saaliin arvo on 11,4 miljoonaa euroa (vähittäismyyntihinnoilla).*
- *Yli puolet saaliin arvosta tällä laskutavalla saadaan erilaisilla verkoilla.*
- Saimaalla on noin 19 000 verkkokalastajaa, joista heinäkuussa kalastaa noin 11 400 kalastajaa. Heinäkuun verkkosaaliin arvo 900 000 €.
- Vapaa-ajankalastuksen saalis käytetään ravinnoksi pääosin omassa taloudessa ja **se pyydetään pääosin silloin kun mökeillä ollaan.**
- Suomalaisten kuluttamasta kotimaisesta kalasta:
  - 26 % on peräisin kaupallisesta kalastuksesta,
  - **40 % vapaa-ajankalastuksesta**
  - 33 % kalanviljelystä.

Vaikutukset kaupalliseen kalastukseen

- **Kalastuksessa ei voida käyttää avorysiä alkukesän muikun pyynnissä, kun norpat ruokailevat kalapesässä ja karkottavat saalista. Toimivaa norppaturvallista muikkurysää ei ole saatu kehitettyä useista yrityksistä huolimatta. Muikun pyyntiin alkukesän aikana ei ole korvaavia pyydyksiä.**
- **Ympärivuotiset kalastusrajoitukset estävät lähes kokonaan lahnan verkkopyynnin, hauen ja mateen koukkupyynnin sekä lisäävät pyydyskustannuksia (verkkojen lankavahvuudet).**
- **Menetetyt verkkovuorokaudet vuosittain 15.4 - 30.6 välisenä aikana ovat olleet noin 90 000, mikä on noin 10 % koko kaupallisten kalastajien verkkopyyntiponnistuksesta. Tämän menetyksen korvaaminen muuna ajankohtana tai muilla alueilla ei ole suoraan mahdollista.**

Vaikutukset kaupalliseen kalastukseen

- **Verkkokalastuskiellon jatkaminen vähentäisi kaupallista ahvenen pyyntiä ja vähentäisi Saimaan ahvensaalista sekä kulutusta.**
- **Taloudellisesti kannattava kaupallinen kalastus perustuu siihen, että saaliit ovat käytettyyn resurssiin nähden riittävät.**
- **Rajoitukset vähentävät käytettävää kalastusaikaa ja kalastuksen monipuolisuutta.**
- **Kaupallisten kalastajille varatut korvaukset ovat alimitoitettuja, alle 80 000 euroa vuodessa.**

Yhteenvetona

- Kalastusrajoitusalueen merkittävät laajentumiset ja yhtenäistäminen aukottomaksi ovat vähentäneet saimaannorppien pyydyskuolleisuutta sekä lisänneet kannan kasvunopeutta ja syntyvyyttä.
- Muun muassa väljänieluisen katiskojen aiheuttamat kuolemat ovat ”hävinneet”, vaikkakin valvonnassa on havaittu edelleen puutteita.
- **Nykyiset kalastusrajoitukset ovat toimineet suojelun ja kalastuksen yhteensovittamisessa.**
  - Ympäri vuotiset rajoitukset ovat tehokkaita keinoja vähentää pyydyskuolemia, vain täsmennyksiä vuosille 2021-26. (pakoaukolliset norppaturvalliset rysät sallituksi)
  - **Verkkokalastuskuukausista, heinäkuun merkitys on tärkein saimaannorpan suojelulle mutta myös tärkein ajankohta kotimaisen kalan käytölle, kalastukselle ja osakaskuntien lupamyynille.**
  - Muikkuverkkojen aiheuttama kuolleisuus on noussut tuntemattomasta syystä. Muikkuverkkojen ”vapauttaminen” ei ole lisännyt pyydyskuolemia verkkokieltoaikana ja se on auttanut vapaaehtoisten sopimusten tekemistä uusilla pesimäalueilla.

Useimmat saimaannorpalle vaaralliset pyydykset on kielletty ympäri vuotisesti rajoitusalueella

Riimuverkko

Monisäikeisestä tai
-kuituisesta langasta
tehty verkot

Vahvalankaiset
verkot

Pitkäsiima

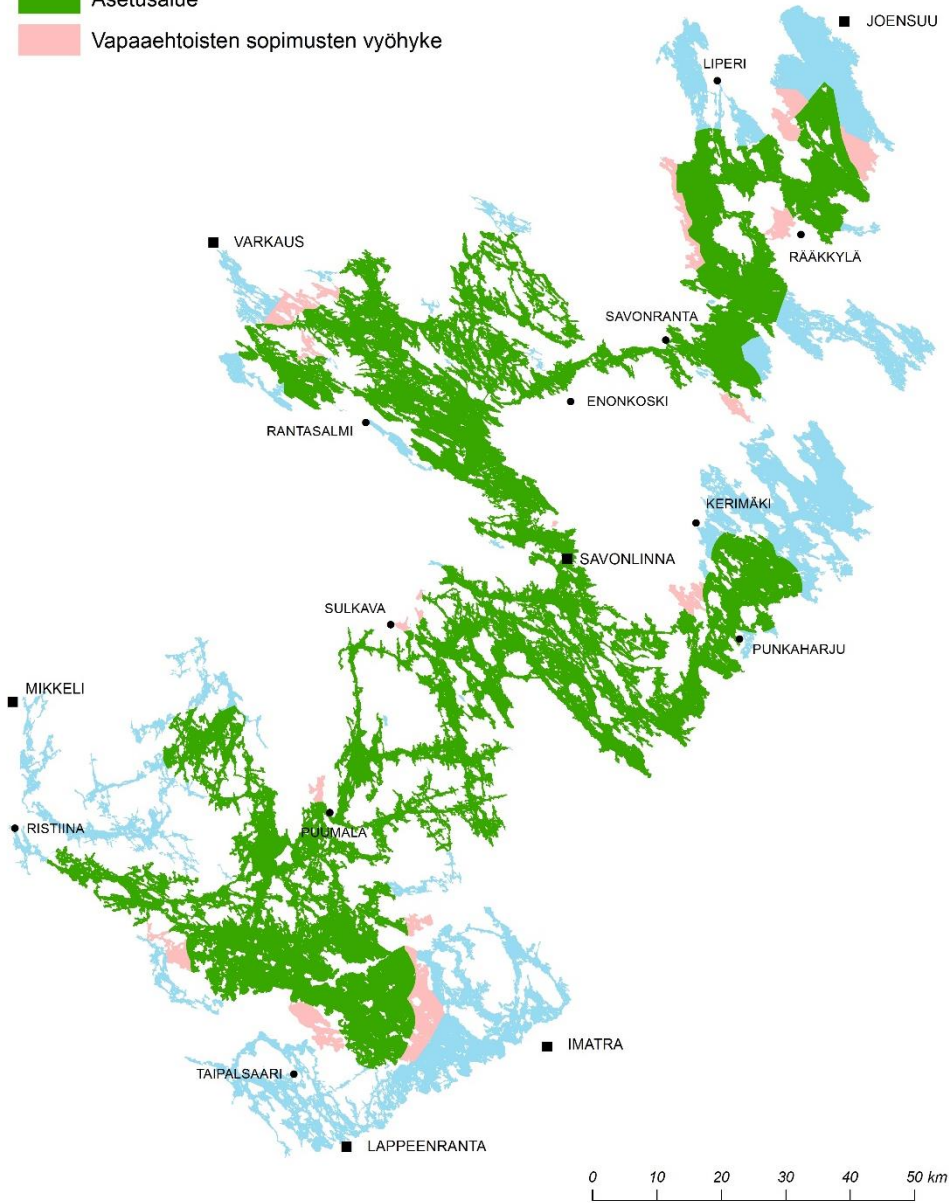
Leveänieluiset
katiskat ja
merrat

Työryhmän esitykset

- Työryhmä antoi kaikkiaan 35 toimenpide-esitystä ja esitystä ei tehty verkkokalastuskiellon pituudesta. Sen osalta laadittiin vaikutusarviointi päätöksenteon pohjaksi.
- Kalastusrajoituksia laajennetaan nykyisestä, tavoitteena turvata saimaannorppakannan hyvä kehitys.
- Laajennus siitäkin huolimatta, että välitavoite saavutettiin 6 vuotta etuajassa ja kannankasvuprosentti ylittää nykyisen tavoitteen. Ja siitäkin huolimatta, että kalastusrajoituksilla on merkittäviä kalataloudellisia ja taloudellisia vaikutuksia.
- Mielipiteet jakautuvat muun muassa:
  - Muikkuverkkojen sallimisesta / kieltämisestä.
  - Verkkokalastuskiellon pituudesta.

- Asetusalue
- Vapaaehtoisten sopimusten vyöhyke

Nykyinen asetusalue 2 500 km²→

- *Esitetään laajennettavan asetuksella 2 800 km²*

Rajoitusalueen koon tavoitteena noin 3000 km² ja uusilla pesimäalueilla vuosittaiset neuvottelut rajoitusalueen laajentamiseksi.

Kalastusrajoitusten tilanne 2021

- **Asetusluonnos lausunnolla**
  - Verkkokalastuskielto 15.4 – 30.6, muikkuverkot vapautettuna.
  - Ympärivuotisesti kielletty saimaannorpalle vaarallisemmat pyydykset.
  - Rajoitusalue kasvaisi em. kartan mukaisesti.
- **Asetus on Valtioneuvoston päätös.**
- ELY-keskus on selvittänyt ”asetusalueen” ja ”vapaaehtoisten sopimusten vyöhykkeet” vesialueen omistajat (yli 500).
- Lähetetty kirje (15.2) sopimuskäytäntöjen jatkamisesta ja kokousten järjestämiseksi maalis-huhtikuussa.
- **Sopimusesitykset lähetetään 19.2 – 5.3 aikana.**
- ***Sopimus ja asetus samasisältöinen, sisältö ratkeaa vasta asetuksen antamisen jälkeen. Myös korvaustaso.***
- Vesialueen omistajien päätökset maalis-huhtikuun aikana.
- Rajoitusalueet siirretään huhti-toukokuussa www.kalastusrajoitus.fi
Ei päivitetä enää www.wwf.fi/norppakartta

**YHTEISTYÖLLÄ ETEENPÄIN
KIITOS !**